

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported [CC BY-NC 3.0] license.

Դու կարող ես.

ստանձնել և տարածել նյութը ցանկացած մեալափով կամ կրիչով
մեալափին կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԾՈՒԼՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՆԵՐԷՍ

Այսպիսով

ԾՈՒԼՈՒԹԵԱՆ

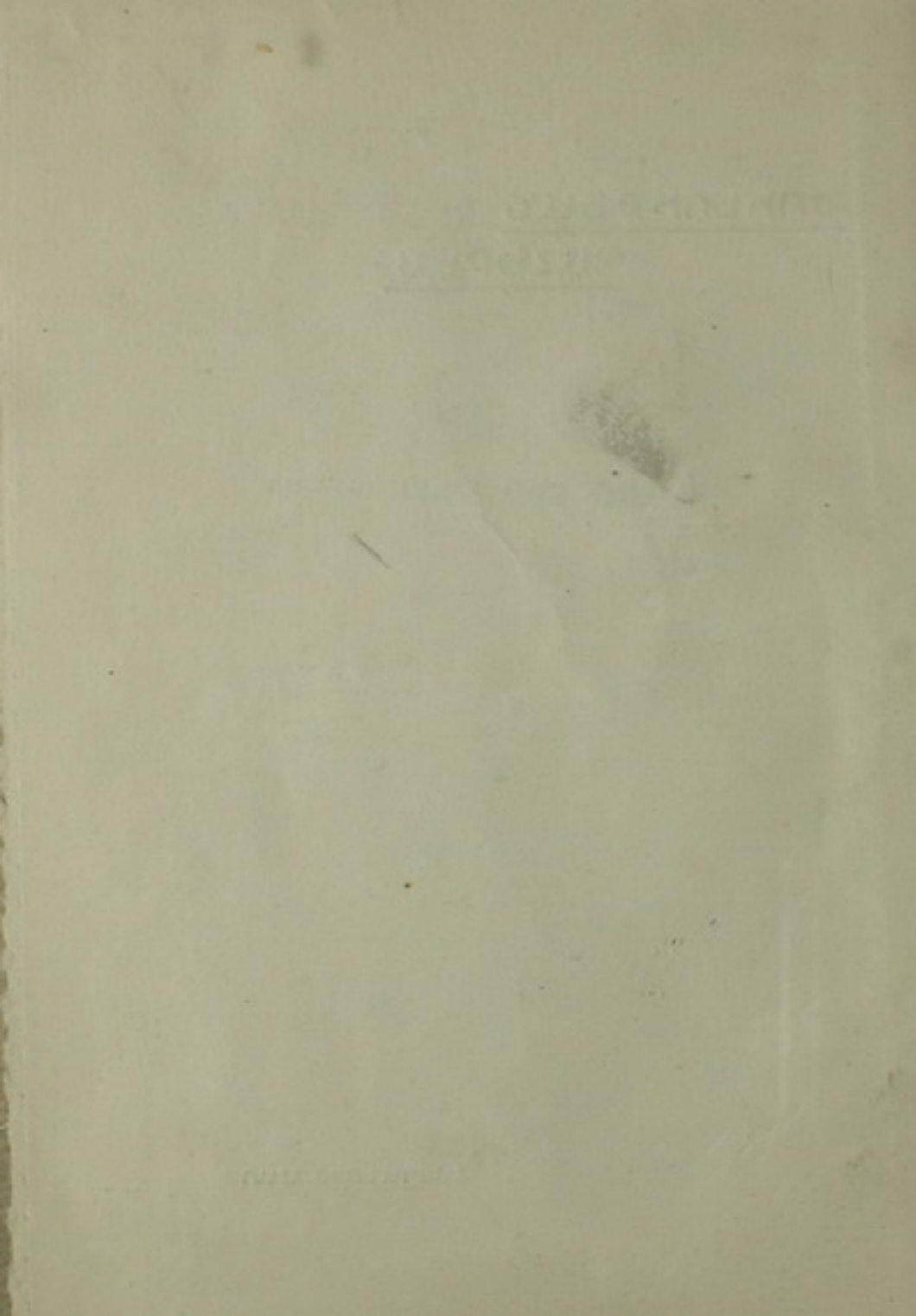
ՊԱՅԵՐԷՍ

891.99

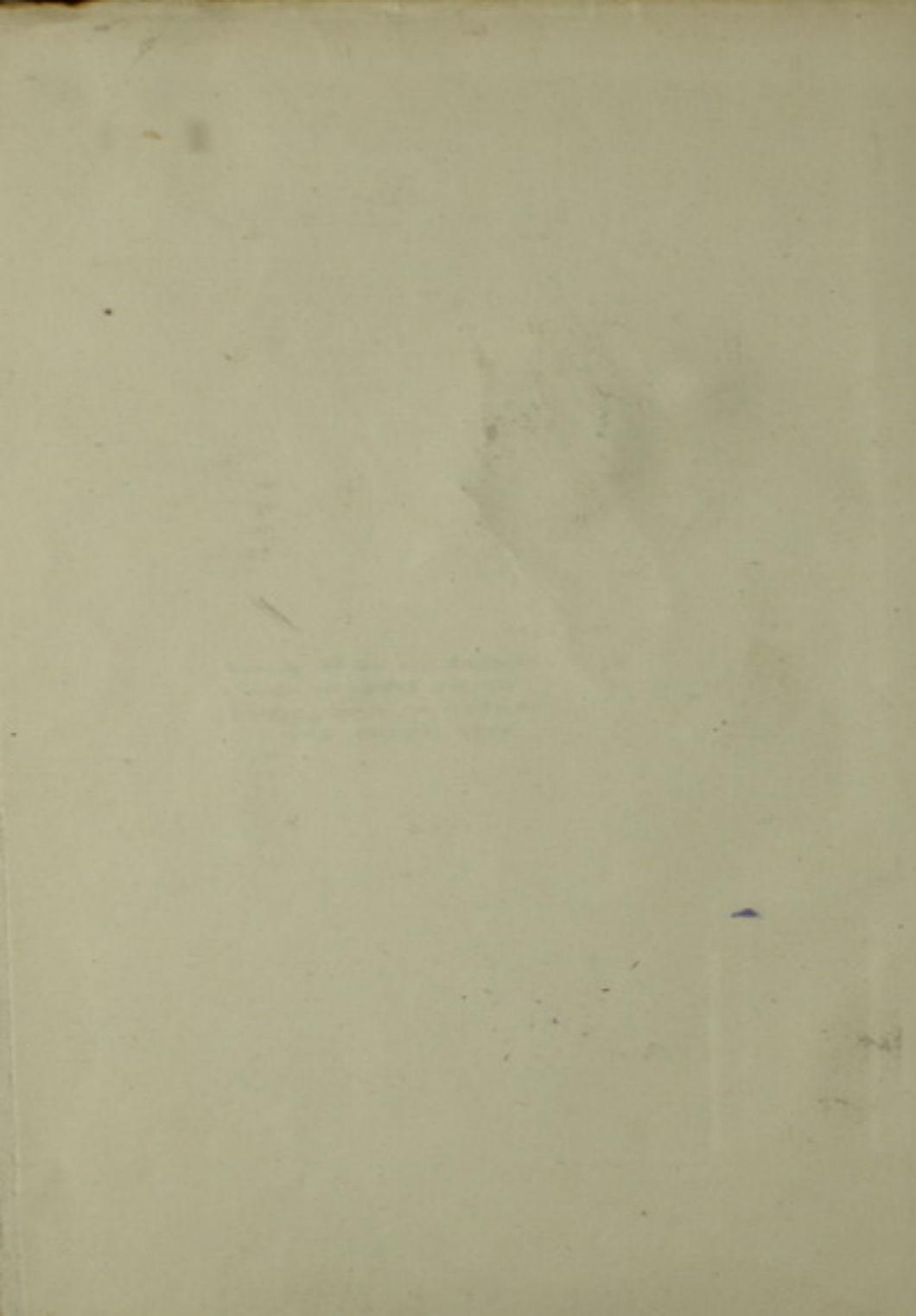
Ն

ԳԵՂԱՄ ՏԷՐ ՄԻՔԱՅԻԼԵԱՆ,

ՀԱՅԿԱՆՈՅԵ ՄԱՌՔ

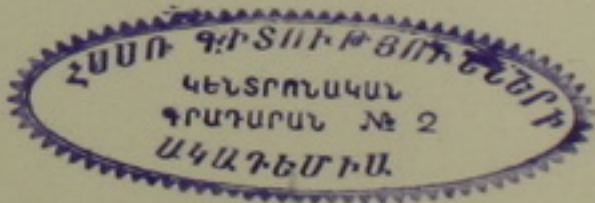
Ազգեցի որ առեւ ընտր
մախթը խնդրեց զիս.
Ազգեցի որ բոցը ընտր
հոյք մտեց զիս:
Հ. Մ.

ԾՈՒԼՈՒԹԻՒՆ

Զխլրտի ոչի՛նչ սրահին մէջ:
Եւ ծաղկամանները նիրհնն յոգ-
նած վարդերով: Դաշնամուրին
լարերը չտան ո՛չ մէկ երազ. ու
չօրօրուի՛ ոչ մէկ իր: Հովը կե-
նայ, և, հովքեկները իյնան ուղիղ
ծալքերով: Ժամացոյցին Թիք Թաքն
ալ սառի՛:

Զխլրտի ոչի՛նչ սրահին մէջ:
Մեղձ բոյրերը մահանան: Ժամա-
նակը չսահի՛, և աչքերը չնայի՛ն:
Զխլրտի՛ ոչ մէկ իր: Եւ մրափը
ձածանի, դանդա՛ղ, սրտի մը վրայ:

ՕՏԱՐԱՑՈՒՄ

Երա՛զս, երբեմն կը տանին
քեզ ինձմէ հեռու, տափաստանի
մը մշուշին մէջ, սարաւանդի մը
արեւին տակ, կամ այլուր:

Կը յաճիս ջուրի և դէրքներուն
վրայ, հրումեղաններու ծայրը,
շամբերու սուսերներով վերջա-
ցած:

Երա՛զս, ի՞նչքան աղուօր ևս
ջուրի և դէրքներուն վրայ, հըր-
ւանդաններու ծայրը, շամբերու
սուսերներով վերջացած:

Քայց և, Երա՛զս, դուն այն
ատեն ի՛մս չես...

Լ Ի Ճ Ը

Լիճ ձը գիտեմ էս, տարակայ,
մենիկ ու լոխն:

Մանուշակները կ'անտառեն անոթ
եզրերը, և իրենց խորհուրդ-
ներով կը մձնցնեն զայն:

Մարդկային աչք ձը չի ծակ'ը
բնաւ անոթ խորութիւնը, և հովը,
այն կողմերէն անցած ատեն, չի
վրդովէր զայն իր վիզումներով:

Եյս այն վիճն է, որուն մէջ,
մութին, իրենց արցունքներէն
չի՞՞ ձը ձգելու կ'երթան բոլոր
սիրտերը որ կը հեճեճեն:

Թ Ա Ղ Ո Ւ Մ

Ես սիրեցի ծաղկի մը ծոցին
Ճմուռեան մէջ Յաղէլ իմ ցաւս:

Երբ երեկոն հալեցաւ արտին
վրայ, և ցօրենի հասկերը իրենց
հրդեհուած քիտերը մարեցին,
ես սուզեցայ հովիտին զորշ ըստ-
ւերին մէջ: Ես սուզեցայ հովի-
տին զորշ ստուերին մէջ, ուր խո-
նարճ զօպան իր աստուածային
բուրմունքը կ'արձակէր:

Ինչպէս քարաքօսը՝ որ պիտի
երբեք արցունքը չճանչնայ, մատ-
նէրովս փորեցի հողը խորո՞ւնկ,
խորունկ, և հոն Յաղեցի իմ ցաւս,
ծաղկի մը ծոցին ճմուռեանը մէջ:

Հ Ս Կ Ո Ւ Մ

Մարդ չի գիտեր հոն՝ ուր երազ մը Թաղեցի: Դարասոր հալուէն կը հսկէ անոր նինջին, սփինքսի մը պէս: Անցնող Թըռչունները երբ հարցումներ ընեն, գետնէն երկարող հեծկտուքի մը տեղը հասկնալու համար, բարի ծաղիկը կը շուարեցնէ դանտեր, հազար սուտ պատասխաններով:

Մարդ չի գիտեր, հովը չի գիտեր, ծովը չի գիտեր, երկինք չի գիտեր հոն՝ ուր երազ մը Թաղեցի:

Ու բարի հալուէն դարերով պիտի հսկէ անոր յամբ յարութեան:

Այս առաւօտ, ի՞նչ արբեցու-
թիւն փոսին կանանչ մամուռին
մէջ, սենեակիս սպիտակ որմերուն
վրայ, սրտիս այրի մթութեան
մէջ, Թռչունին կտուցին վրայ, և
այն ամէն բաներուն մէջ, որոնք
կը սուբան:

Փոսին կանանչ մամուռը, սեն-
եակիս սպիտակ որմերը, սրտիս
այրի մթութիւնը, Թռչունին կտու-
ցը, և բաները որոնք կը թւեն,
կը ժպտին ինծի, կը Թռին զո՞՞
ըլլալ ինձմէ:

— Ես ի՞նչ ըրի ձեզի, կը հար-
ցընեմ աչքերովս մամուռին, որ-
մին, սրտիս, կտուցին, և այն ա-
մէն բաներուն՝ որոնք կը յաժին:

Եւ, մամուռը, որմերը, սիրտս
և բաները՝ որ չեն բռնուիր, կը
հասկցնեն իրենց աչքերով:

— Մոռցա՞ր, որ այս գիշեր,
խիղճդ զեղեցիկ երազ մը պար-
զեւեց քեզի:

Պատմէի՛ր, եկտր, երազ մը
արի:

—Մում էր, ու ես ընծերէն
կ'իջնէի: Կ'իջնէին ինծի հետ
կարիծները, որոնք բռունցքներ
ունէին, վրէժներ սեղմած: Մում
էր, և անոնց աչքերուն կայծերը
սարերուն ըյս կու տային:

Պատմէի՛ր եկտր, երազ մը
բարի:

—Լոյս էր, ու ես հովիտնե-
րէն կ'անցնէի: Կ'անցնէին ինծի
հետ կարաւանները, որոնք բա-
զումներ ունէին դէպի յոյսը:
Կարկառած: Լոյս էր, և անոնց
ժպիտները հովիտները կը ներ-
կէին:

Պատմէի՛ր, եկտր, երազ մը
ազուար:

—Հո՛ն էր... ու ես ակէն
կու զայի: Կու զային ինծի հետ
աղջիկներ ալ, որոնք ոսկի մազեր
ունէին:

Ոսկի մազեր ունէին, և հովը
կը սանտրէր զանոնք:

Հ Ր Ա Ի Ե Ր

Ո՛վ իմ ալեւոր տառապանքս,
քեզմէ լքուած՝ կը մտի հողիս:

Ինչո՞ւ խոյս տուիր:

Կարօտը ունիմ սպիտակ գիշեր-
ներուն, և աչքերուս շորուքիւնը,
ահաւասի՛կ որ, կոպերս կ'այրէ:

Բոլոր հեշտանքներուն մէջ քու-
լը չկայ: Ամենուրեք քեզ կ'ո-
րոնեմ բիրերովս, որոնք մութը
սպիտի ծակեն:

Եկո՛ւր ինձի, հիւղէն կամ պա-
լատէն, եկո՛ւր, գիշերին ծոցէն
կամ լուսինին շողերէն, եկո՛ւր,
ոճրագործին դաշոյնին փայլէն
կամ զոհին կարմիր արիւնէն:

Եկո՛ւր, ա՛հ, եկուր, եկո՛ւր,
քեզմէ լքուած՝ կը մտի հողիս:

ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԵԱՆ

Կեցո՛ւր արշաւիդ ձին աշխուս
սրտիս խորունկ գիշերներուն մէջ:

Գե՛ւ, չե՞ս տեմներ որ ա՛լ ոյժ
չունիմ տակալու: Պարանոցս, Թելի
սէս բարակ, — կ'ըսեն, — սիրտի իյ-
նայ ուսերուս վրան:

Կ'ուզես ընկճել զիս, բռնա-
կա՛ւ, նուաճնէ բոլոր կամքս, ես
ու զիս: Բայց, սէտք չկա՛յ, սէտք
չկա՛յ, սէտք չկա՛յ, իմ դեւս և
իշխանս. քեզի կ'ըսեմ Թէ կը սի-
րեմ զքեզ, ո՛վ իմ եղբայրս Թ՛ըշ-
ւառուԹիւն, քեզի կ'ըսեմ Թէ ա-
նա քուկդ եմ, միա՛յն քուկդ, և
հետզհետէ քուկդ:

ԳԵՂԱՄ ՏԷՐ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Ի Մ Ս Է Ր Ս

Մտայ երեկոյին սպարանքէն
նեքս և դովուժեան շունչին յանձ-
նեցի իմ սէրս:

Փորշագոյնն ու մանիշակագոյնը
մուշտակեցին դայն, իրենց մշու-
շալի կիսեքանգներով:

Հոն իմ սէրս սպրեցաւ, ստու-
րին մէջ ըմպելով բոցը խաւարին:
Դարու մը գիշերներէն եկող ար-
նախորրը սարսուռ տուաւ սնոր
նիւանդ էութեան:

Ատկէ՛ էր որ մտի պէս տըժ-
գունեցաւ ան, մտեցաւ ու մեռաւ:

ՆՈՐԱՒԻՆ

Նորալի մը պիտի ծաղկի փոսին վրայ, ուր անիծեալ սիրտ մը նետեցին երէկ:

Յաւ՛տ մինակ, ժառը պիտի ծծէ եղերական հծծիւնները, զորս անիծեալ սիրտը պիտի լայ, ցաւատանջ ու լքուած:

Զայն տեսնելնուն՝ ցուլն ու վարագը պիտի խոյս տան հեռուներէն. և, ոչ ոք, ոչ ո՛ք պիտի երթայ օր մը զտվանալ ստուերին տակ նորալիին, որ, պիտի ծաղկի այն փոսին վրայ:

ԱՐՔԵՅՈՒԹԻՒՆ

Այս առաւօտ ամբողջ աշխարհ
ձը կը գրկէ հոգիս, հպարտ է հո-
գիս, տօն ունի հոգիս:

Կու գամ ուղիներէն՝ ուր մա-
մուռը երգ ունի, հովը սէր ունի,
սրտերը՝ ժպիտ:

Այս առաւօտ տիեզերք ձը կը
գրկէ հոգիս, բարի է հոգիս, կայթ
ունի հոգիս:

Կու գամ ուղիներէն՝ որոնց վը-
րայ շաղն է շղարշեր:

Այս առաւօտ բոց ունի հոգիս,
զինով է հոգիս, ա՛խ, այս առա-
ւօտ երջանկութիւն ձը շնորհեց
հոգիս:

Մ Ր Մ ՈՒ Ն Ջ

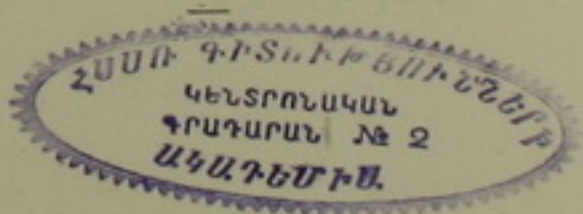
Գեղեցիկ ըլլայի, առտուան
ցոլբերուն պէս, և անոնց լոյսէ
ձիծաղին մէջ՝ շառագո՛յն:

Վճի՛տ ըլլայի, ինկող ջուրի
կաթիլին պէս, և անոր բիւրեղին
մէջ՝ շՅացած մարգարիտ:

Անգա՛յտ ըլլայի, ամպերուն
պէս, և զանոնք կազմող բուլա-
ններուն մէջ՝ բուրփառէն Էլլող
ձուխը սպիտակ:

Կապո՛յտ ըլլայի, խոր ծովերուն
պէս, և անոնց ալբին՝ խորհուրդը
նիրհող:

Այլ մանուսանդ, ըլլայի բարի՛,
հեղեղներուն պէս, կեանք պար-
զեւէի հողի արգանդին, ջուր
տայի ծովին, և երկինքին՝ ամպ:

A 13720

ԱՆՅԵԱԼՆԵՐ

Երէկ զիշեր դձեզ երազս ունէի բոլոր, Անցեալներ...

Օ՛հ, ան ի՛նչ տխուր, ան ի՛նչ սրտազրաւ: Մանկութիւնս լոյսի պէս տոճունեցաւ տեղը տալով հիբ պատանեկութեան: Ի՛նչ վառ յոյսեր, ի՛նչ փողփողումներ շիջան հող:

Պատանեկութիւնս վարչօրէն ծառամեցաւ երիտասարդութեանս մէջ: Ի՛նչ խօշ մտարշաւներ, ի՛նչ ըմբոստ խղձեր մեռան հող:

Երիտասարդ...

Օ՛, կ'իզամ լիւաներու ծանրաբեռնումը արդէն խոնջած ուսերուս վրայ: Ծաներ է իրենց տըխրանայշ բոյրը իմ հիւանդ դգտցողութեանս:

Անդրադարձէ՛ք, Անցեալներ, լոյսի, վարդի, երազախոտով Անցեալներ, սիրկեցէ՛ք զիս:

—

ՍՊԱՍՄԱՆ ՊԱՀՈՒՆ

Գիտե՞ս, սիրելի՛ս, մեր սիրելի տունին փոքրիկ դանգակը Թրթըռուն հունչ ժը ունի օրուան մէջ:

Երբ մումը տակաւ կը խումէ պատուհաններէն ներս, երբ բոլոր իրերը քունով ծրարուիլ կը պատրաստուին, երբ լոյսին լեզուակը սենեակին մծումիւնը կ'արիւնէ, ու այլեւս կը մնանին օրուան ժըխորները, յանկարծ, զարարուն ու ցնծուն ժայթքով ժը, դրան դանգակը կը հնչէ: Այդ պահուն, մեր պզտիկ տունը ձայնի զուարթ ախրներով կը լեցուի, և սիրտս անոնց մէջ կը լողայ:

Սիրելի՛ս, բու ձեռքդ է որ դարկ կու տայ այդ պահուն, մեր սիրելի տունին փոքրիկ դանգակին:

«ԵՐ ԵՐԲԵՄՆ»...

Զարգախուցին մէջ, նետուած, յամիկի պղտիկ պարապ սրուակը այլևս սիրող մը չունի: Հազար սիրուն առարկաներու մէջ մոռցուած, զգուող ձեռք մը չերկարիք իրեն: Իբ նուրբ վիզին շուրջը, սպիտակ ժապաւէնը, մամնակի յոգնութենէն զունամափ, անսարսուտ կուտումեան մը խորհրդանիշն է կարծես:

Բայց, նորանոր յոյզերով արբշիտ սիրտը, ստանն ստանն անուշադիր, երբ ձեռքը տանի անոր խիցին, հիւանդագին, խռովիչ անցելատ՛յզ բոյբ մը կ'արձակէ ան:

Այն ստանն սիրտը՝ աչերը փակ ետ ետ երթալով կը հարաչէ. «Է՛ր երբեմն»:

Ա Ք Ս Ո Ր

Աքսորեցի, արքորեցի՛ հիւանդ
սէրերս: Եւ հիմայ, մոխիրնեբու
համբուն վրայ բուին մայրը կը
վայէ:

Կ'իջնէ երեկոն, հաշիշային,
անուշարոյր, ուղեկորոյս. Կ'իջնէ
սանդուխն ի վար մարմարէ:

Մումին մէջ կը հեծեծէ լըբ-
լած զահը, որուն վրայ երազնե-
րուս ոսկի իշխանն էր բազմեր:

Աքսորեցի՛ բոլոր սէրերս. բայց
անա, որք աղջկան մը պէս կու
լամ:

Ի՛նչ խորունկ է պարսպումինը
մեկնողին:

ՋԱՆՉԱՆՈՒՄ

Աչքերս բազիններուդ սևեռած,
ո՞վ Յոյսս, քեզի՛ կ'սպասեմ...

Այնպէ՛ս երձև է հոգիս: Կը
սուզիմ կապոյաներուն մէջ, և
հիւսիսայգներ կը ցանցուին սըր-
տիս խորը:

Ո՞վ պիտի տայ ինձի արեւը,
սա շիկաբորբ լեզուակներով:

Դո՛ւն, իմ Յոյսս, խոստացար
դայն ինձի հսկումի ազուր գիշե-
րով մը: Երջանիկ՝ դայն երազե-
րով, աչքերս վար կ'իջնան յան-
կարժ: Եւ ո՞վ պատրանք, շղջիկէ
Թեւերով աղջամուշջը վրայ խո-
յանալով՝ կ'սպասնայ քեզի:

Վհատութիւնն ալ կրակէ Թեւե-
րով հոգիէս ներս կը խուժէ:

ՀԱՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

Եւ քանի որ այսպէս սուգի ամբախից փեղկերուս տակ այլք պիտի յամառին իրենց շնական զըւարթումիւնը տօնել,

Եւ քանի որ պիտի խիզճ չընեն արցունքներուս թախիժը սըրբապղծելու իրենց հնչեղ քրքիչներով:

Եւ քանի որ այն է կամքդ որ իմս պիտի ըլլայ այս նակատագիրը, ևս կը հակիմ անոր տակ, Տէր, և կը տանիմ ի՞նչս Դողզոման ի վեր:

Ես կը տանիմ զայն տաժանակիր պատկառանքով, անյոզնարեկ, բայց անզա՛մ մըն ալ փչէրու շունչդ էրեսս ի վեր, Տէ՛ր:

ՏՒՒԱՆԴՈՐՐ

Փեղկերը փա՛կ: Թարթիչնե-
րովս կը բռնեմ լոյսը՝ գոր միջ-
բէն ինձ կը դրկէ ձողիկներուն
*դանցքէն:

Հանդա՛րտ տուն: Հոն ջեր-
մութիւնը կը բզզայ խելագարած
մեղուի պէս: Անխլի՛րտ... լայն
ու լուսաւոր հեռունները՝ որոնց
վրայ ծուլութիւնը կը նստի:
Գիւղին պորտէն, յանկարծ, ար-
լորին մետաղային կանչը կիզիչ
Ծմբուծենէն վեր կ'ողորակի:

Երազիս մէջէն՝ որ ուղեղս
կ'արեւէ, զլիտ տարտամ պտոյտ
մը կեանքը կը շարժանկարէ: Եւ,
հինաւորց կահերու ծոյլ յօրանջ-
ներէն, մանկութեանս ինը տարու
Թեթև ազգիկը կու գայ գրկել՝ ե-
րազահիւծ կի՛նը՝ որ եմ:

ԵՐԵԿ ԵՒ ԱՅՍՕՐ

Երազը ո՞րն է, երկ՞ղը Թե այ-
սօր: Երկի, կեանքը կը բռնկէր
անհունն արշալոյսի մը մէջ, և
ամեն բան նստազայժ էր: Ոս-
տեն աւիշը կը վերելակէր, և
կապոյտներուն մէջ, սիրող աշ-
բէքը կը ծիծաղէին:

Այսօր՝ կ'անքը կը մարի փլու-
զակներու մթութեան մէջ: Աղշա-
մուղշը անմտախանց է, և, սիրող
աշբէքը ղէղի մահը քարացած՝
կ'արտասուե՛ն, կ'արտասուե՛ն...

Երազը ո՞րն է, կ'ըսէք, երկ՞-
ղը թէ այսօր:

Թ Ա Ն Ի Ծ

Ու լոկոցէ՛ք մանաւանդ, Ներ-
ամերօրիս մէջ ես կ'ունկնչր՛ւմ երգ
մը վհուկ, զոր կ'եզերգան ար-
տասագոր հուրիններ:

Ոչ հե՛ւք, ոչ շո՛ւնչ, և ոչ շար-
ձում:

Պիտի անցնիմ ես սիմայ ուղի-
ններէն ամայի, անմարշաւայն ու
տխուր: Քի՛շ մըն ալ, քիշ մըն
ալ, ու պիտի Թեհ՛մ, պիտի Թե-
հ՛մ ոչինչին:

Ո՛վ հեռուի քոյր, ձեռքդ ին-
ձի երկարէ՛, հողիս մէջ կարասցն
է որ ձա՛նք ձա՛նք կը մեռնի...

Կ'երթայ ձիմառը երազին.
 Յե, ներազի՞ծ ազեզ ճըն է իրեն,
 չուն: Ուր Եկեքը չեն պարտա-
 սիր'նիւ, ալ' ը՛վ անցրոյեալը է Եկ-
 րին:

Ս' նախքանքը իր սիրո՛յն,
 ա՛յնքան, ա՛յնքան մանկատի:

Դուք ոչ որ պատեց իրեն
 Ներեաթային որտորչեն, որ նախ-
 քան վրայ զարանած՝ երազին
 զանցող սիրտերը կ'ուտէ:

Հէ՛ր, անփորձ ձիմառ, կ'եր-
 Եա՛յ, կ'երթա՛յ իր կախարչոյ
 երազին:

Այնպէ՛ս զային, երբեմն, իմ
 ալ սերերս իրենց երազին:

« ՀՈՍ ՁԵՄ... »

Երբե՛մն սիրական երազ, ու
բուն համար ա՛յնքան լաց՛ք եմ
ատենօք, հիմայ ինձի կը հասնիս,
ո՛վ գիտէ ո՛ր ծովերուն մակըն-
ձացէ՛ն: Ինձի կը սուրսս ձգտե-
լով, ուստաստելով մանրախփե՛-
րուն վրայէ՛ն, բողբոկ, արեւին ու
ջուրին ցոլքը աչքերու, մէջ: Ձե՛ս
գիտեր ուրե՛մն, որ վերջալոյսը կը
նուազի իմ սրտիս մէջ:

Ե՛տ դարձիր, Ե՛տ, երբե՛մն սի-
րական երազ, ո՛հ, այլեւս ուշ է:
Եւ եթէ դուսս կը փակե՛մ քեզի,
բաց պատուհանէս կը ձայնե՛մ
սակայն. « Հոս չե՛մ... »

ԱՇՆԱՅԻՆ

Ըսաւ ան ինձի.

—Աշուն է, աղջիկս, աշուն և
ուեր: Այբի շիւղերը մահուան
սպարը կը դառնան: Պատին վրայի
վերջին կարմիր տերեւը կու լայ
գետինը ինկած: Աշուն է, աղ-
ջիկս, աշուն և ուեր: Կրնա՞ս
ձաղկեցնել զարունը հողիս մէջ:

Ըսի իրեն.

—Կրնա՞մ զարունը ձաղկեցնել
հողիդ մէջ:

Եւ հակելով մեղմիւ իր ուսին
վրայ, ականջն ի վար սուլեցի
անոյշ երգերը նախկին օրերուն:

ՅԵՅԵԻ ԶԱՅՆԵՐ

Շատ էմ լսեր դանոնք այլևս
չուզելու համար:

Արբենն անոնք ինձի կու գա-
յին խորհրդաւոր խառփքներով,
ինչպէս թէ մեղիկ անտառի մը
բոյրէրը ըլլային:

Թե՛ն Թե՛ն այլէ՛ր են այժմ,
որոնց համար սրտիս մէջ ա՛յ
խորշ մը չկայ:

Շա՛տ ընտանի բարեկամներ՝ ո-
րոնց կը հան-խոյիմ փողոցը կամ
այլուր, և որոնց՝ վարժութեամբ,
«բարեւ» կ'ըսեմ ու կ'անցնիմ:

ԱՌԱՆՅ ԱՆՈՒՆԻ

Գիտե՞ս անունը, որ չ'ըսուիր,
որ չէ՛ ըսուած բարձրաձայն, և
ո՞հ, երբե՞ք պիտի չըսուի:

Լիճին վրայ, Էրկոյին, գուցէ
կթի լացող ուռին գաղչ անցեալի
կարօտէն, գուցէ մեռնի վայրի
կկուն իր բոյնին մէջ խոսպանուկէ,
գուցէ շաղրին ահօններուն եր-
գ՛րը խոնչ, Էրգ՛րը ծոյլ, և ժա-
զերու գիշերին մէջ փայլին տըր-
տում Թէլեր արծաթ, հաշար ան-
գամ գուցէ հալի վերջալոյսը կա-
պոյտներու ան յորին մէջ, և,
մարը մտնող շողերուն չէ՛մ մա-
հալուս ու գլխիկոր գուցէ ըսուի
«Մնաք բարձ՛վ, և առ յաւէտ»
իրարու, բայց, պիտի, ո՞հ, պիտի
երբե՛ք չարտասանուի անունը՝ որ
չէ ըսուած բարձրաձայն:

ՀՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Ես պիտի չերթամ անցորդներէն արգահատանք մուրալու, ցաւին համար որ իմ հոգիս կը հիւծէ:

Հերոսի պէս կ'ուզէմ աանջուիլ, մի՛ս մինակ, սրովհեաւ գիտեմ նաև Թէ ի՛մ կուրծքիս տակն է միայն սիրտը՝ որ պիտի ձայն տայ հեծքերուս:

Ամենէն մում գիշերին մէջ, փեղկերս փակ, ակուններովս սիրտս խածած՝ յիմարի պէս պիտի լամ, բայց որպէս զի ոչինչ, ոչի՛նչ չմատնէ զիս, պիտի մարած ըլլամ արդէն, աղօտ լոյսն ալ որ խցիկս կը Թրչէ:

ՅԱԿՈՒՐՁԻ...

Ինձի կը թուի թէ՛ պիտի ուզէի ապրիլ այն խորունկ գիշերներուն մէջ, որոնց հեծեծանքը ոչ որ է լսելու Այն սե՛փ սև գիշերներուն՝ ուր ա՛յնքան հեշտալի է սպասելը՝ բանի մը՝ որ չի գար։
Եւ, խռովքներ յարուցանել, անցեւամո՛յն, խաբկանքներէս և յոյսերէս, որոնց ցնորքը ո՛չ որ, ո՛չ որ չի՛ անանկր։

ԱՄԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ո՛վ իմ իշխանս, նուրբը՝ աշ-
քերու-, կեանքը՝ ձայնիդ մէջ,
եկո՛ւր տիրել քու զանիդ:

Անա՛ տարի մը, ա՛նա՛ տարի
մ՛ալ, ա՛յնքան ամուլ է նոզիս,
ա՛յնքան ծարաւի:

Ո՛վ իմ իշխանս, երգը՝ շրջնե-
րու-, բոցը՝ սրտիդ մէջ, եկո՛ւր
տիրել իմ սրտիս:

Անա՛ տարի մը, ա՛նա՛ տարի
մ՛ալ, ա՛յնքան Թափուր է չորս
դիս, ա՛յնքան ամայի:

Գ Ի Շ Ե Ր Ա Յ Ի Ն

Զ՛ւմ կրնար նայիլ սա մում
մում գիշերին, կարծես կոյր ըլ-
լամ: Պիտի արդեօք երբե՞ք չնա-
հանջէ մարդ սիրելի լոյսը. պըզ-
տիկ աստղերուն թմբումները պի-
տի շտաթցնե՞ն մեզ բնաւ:

Զե՛մ կրնար խօսիլ սա մում
մում գիշերին, կարծես համր ըլ-
լամ: Պիտի արդեօք չարձագան-
գե՞ն աղուօր երգերն արեւին
մէջ, և սա մահամոյն ցրտումինը
պիտի պատէ՞ մօզ յաւէտ:

Զե՛մ կրնար նայիլ սրտիս մո-
խիրին, և չե՛մ կրնար խօսիլ
խղճիս մէջ խրամ սա սուր փու-
շին ղէմ:

Յ Ի Շ Ա Տ Ա Կ Ն Ե Ր

Յիշատակներ... որ կը ձիւ-
նէ՞ք, որ կը ձիւնէք իմ մաշերուս:

Ո՞վ բոլոր դուք, որ գիտ խեղ-
ղելու չափ բարի չէք. ինչո՞ւ յա-
նախել լուսամուտիս, երբ առանց
ատոր ալ կմտաացած թշուառ
մըն կմ էս: Ո՞վ դուք, մահուան
վարդերու պէս հիւժանոյշ, և ինչ-
պէս երազ մը՝ ծուլասպիտակ,
ինչո՞ւ ձեր արցունքի տրամու-
թիւնը բերել իմ նամբուս: Հերիք
չէի՞ն այսօրները ծանր ծանր գի-
ժակներով, և վաղերը անըյս
վարագոյրով, ինչո՞ւ ձեր աւելորդ
հոգբեկներն ալ երեկը այսօրէն
բացխփող...:

Ինչո՞ւ, ա՛հ, ինչո՞ւ...:

ԱՄԷՆ ԲԱՆ ՀՈՎԻՆ...

Չիւնածաղկի մը թերթերը կը
փեծտեմ. սպիտակ փամփիլները
հա՛րս հա՛րս կ'երթան պարել ու
ոյին մէջ:

Թեւ թէլ մաղերս կը փեծտեմ,
սե սե կ'երթան հայիլ ոյին մէջ:

Յիշատակներս կը փեծտեմ,
քուլայ քուլայ կ'երկարին ու կը
մարին ոյին մէջ:

Շո՞ւրջս... դէս շատ բաներ
կան, որոնք ինձի կը նային, և
որոնց ևս չեմ նայիր ա՛լ: Ի՞նչ
փոյթ: Աւ, անձանօթ մարդերով
մը բուռ բուռ կը խլեմ զանոնք,
կը զանեմ հովին, ստէ՛ն բան
հովին:

ԳԵՂԱՍ ՏԷՐ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Ք Ո Յ Ր Ո Ւ Յ Ի Ւ Ն

Հոգի, լինէ՞ն կու գաս այս
մութին, և հո՞ն է որ հեծկլտալէդ
աչքերդ ձգեցիր:

Օ՛հ, այս ի՞նչ տգեղութիւն...
Իսաքանց Թեւերուչ, և հալած
ոսկորներուչ ո՛չ որ պիտի նայի:
Լե՛մնուն ի՞նչ փոյժ Թէ՛ դուն
տառապանքին որդերէն կրծուած
փուտ մըն էս, և բու ոտնու՛մդ
սրբազան տաղերգութիւն մըն է
գիշերային անդորրին մէջ:

Եկո՛ւր ինձի. կրնա՛մ կուրծ-
քիս վրայ սեղմել քեզ ուժգին, և
աչք՛րուչ պարապին մէջ լա՛լ,
բո՛յրօրէն:

ՍԻՐՏՍ, ՄՈՌՅԻՐ.։

Ի՞նչ օգուտ այլեւ, այդ յու-
շե՛րը արժարձէլ, երբ հոգեբու
պէս ցրուած են անոնք:

Ի՞նչ օգուտ այլեւ, աւերակ-
նե՛րը քրքրէլ, երբ կիզումի գար-
շահոտ մութեր պիտի երկարին:

Ի՞նչ օգուտ: Եւ թի՞չ բան կայ
մխիթարուելու:

Յայգած թմեռնե՛րու խալ պա-
րանցիկնե՛րը, տե՛ս. ապիտակ
գիշերներու յոգնած երազանք-
նե՛րը, տե՛ս. յամիկներու նը-
ւագները, փոխադրոզ արբեցու-
թեամբ, տե՛ս. սա լ՛նները կա-
նանչ կանանչ սարերոզ, և, ա-
նոնց ետեւէն, լացոզ սրինգի սա-
գիշերայինը...:

Ըսէ՛, թի՞չ բան են անոնք, և,
սի՛րտս, մոռցի՛ր դայն...:

ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՆՇԱՆ

Տարակոյսը ուրկէ՞ կու գայ նո-
գիիս. և այս ի՞նչքան նարցական
նշան ամեն դի:

Ճամբաներէ՞ն, ուր այժմբու
հօրանները գացին ու դէռ չեն
էկեր. պարտեզնէ՞րէն, ուր աղ-
ջիկները գորտերու պէս կրկա-
ցին օրն ի բուն. ծիւաններէ՞ն,
կամ աստղերէ՞ն, որ կը ծպտին
բայց կու բան:

Հարցական նշան՝ արտին մէջ,
որտին մէջ, ծաղիկներդն մէջ,
ձուլումեան մէջ, բարեւին մէջ,
բառին մէջ, և ստեղծին «Բարե-
կամումեան» մէջ՝ որուն կը նա-
ւասար լաւ բոլորդ, բոլորդ:

Լ Ք Ո Ւ Մ

Ժամանակը սկսած է ձիւնեւ,
հողի՛ս, ու դուն կը մտնու Քու
զօշաքաղումի աչք՛բովս կը տնու-
նեմ, և կը ստակամ սարսուռնե-
րու մէջ հիւժիւլի նշմարելով:

Անհուն կարեկցումիւնով մը կը
նայիմ ք՛զի, ձիւնի ճերմակ պա-
տանքին տակ, և կու լամ այն ա-
մէն քաղցր բաներուն համար, ո-
րոնք սիրելի էին ք՛զ առննօր,
և որոնք անց՛ր գաց՛ր են յա-
ւէս:

Ո՛հ, կը նմանիս սա կիսա-
փուլ ծխանին, ձիւնին տակ ծած-
կուած, որուն ծայրէն՝ հովը ա՛լ
պատտա մը ծուխ չի գունեւր տա-
նելիք:

ՏԱԺԱՆԱԳԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Պէ՛տք էր ուրեմն, վերըս-
տին դառնալ ուղիներուն, ո-
րոնց վրայ էրեկուն իր մուծն
էր ձգեր: Եւ, կորաքամակ,
բաղել՝ խարխափելով՝ նեւ-
թերը առաւօտի քայլէրուն:

Ա՛հ, ծերացած, ծերացած է
սիրտը որ հիւանդի պէս կը
նեւայ:

Ու Թէպէտեւ ան կը նանշ-
նայ անձնիւր շրջիքը արտին
կակուզ կուրծքին վրայ, բայց
չի կրնար դուրս գալ անկէ:

Սգնումի՛ն, բարին՝ ի, ծե-
րունի է պիտի սուզի՛ եղտիւ-
րին մէջ:

Կար ճամուկ ասենք մը, աւա՛ղ, ուր կրնայի հաւատալ առաքինութեան և ամէն բանի: Այսօր այլ հաւատքը ստուերի պէս փախեր է ինձէ: — Ե՞րբ, ի՞նչպէս, ինչո՞ւ:

Դժբախտ եմ սակայն:

Կը շարժիմ սկեպտորէն, կը լսեմ սկեպտորէն, կը լսեմ սկեպտորէն: Կը նայիմ իրերուն, ինչպէս Թէ սուտ բաներ եղած ըլլային անոնք: Բա երբ կ'անդրաւառնամ ինքզինքիս, ցնո՞րք է, չկա՛մ:

Ամէն բան չկայ:

Կայ միայն բան մը որ տիրաբար իր խաչը կը քառամեկէ ամէնուն վրայ: Սո՛ւտն է, հո՞ր՛ ներո՞յժ, անպարտեկի՛:

Եւ մէկ ճշմարտութիւն՝ Սո՛ւտը:

ՅԻՄԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կեանքը նորէ՛ն սկսիլ, ու նորէ՛ն ծագիլ ազուար յոյսերուն, նորէ՛ն ճանչնալ սէրն ու յազել հոգին ահօնէրով բոց, նորէ՛ն զայարուիլ ակնարկներու տակ կախարչանքով վառ, նորէ՛ն երայել հախաները լուրջ, Երթեաները խօլ, նորէ՛ն տառապիլ, նորէ՛ն ցաւ քզալ, նորէ՛ն բարասիլ վրչայոյսերուն, նորէ՛ն նորաղի, նորէ՛ն հաւատալ, օ՛, սիրոյ անհուն խոստումներուն սին և նորէ՛ն մտնալ...

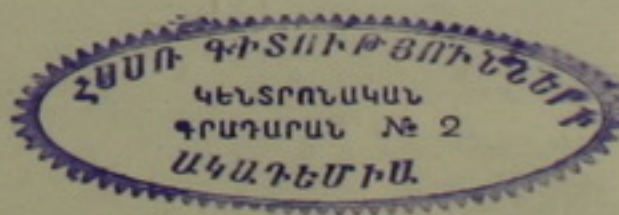
1921

500000. 17. 510-0000000000

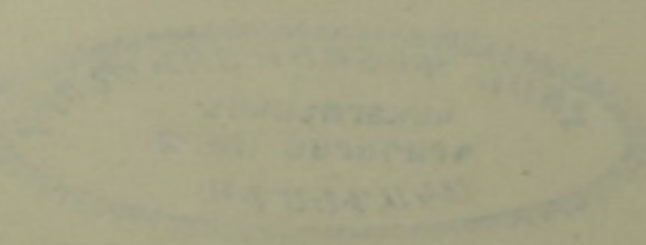
4. MOLNU

	Էջ
1. — Ծուրումբին	5
2. — Օտարացում	6
3. — Լիճք	7
4. — Թագում	8
5. — Հսկում	9
6. — Սյւ առաւօտ	10
7. — Պատմէիք	11
8. — Հրակեր	12
9. — Թշուառութեան	13
10. — Իմ սէրս	14
11. — Նորալին	15
12. — Արթեցումբին	16
13. — Մբմունչ	17
14. — Անցեալներ	18
15. — Սպասման պահուն	19
16. — «Է՛ր Երթեմն»...	20
17. — Արտք	21
18. — Ջախջախում	22
19. — Համակերպումբին	23
20. — Տիւանդորք	24

21.	— Երեկ և Այսօր	25
22.	— Քարիժ	26
23.	— Ձու	27
24.	— «Հոս չե՛մս...	28
25.	— Աշնային	29
26.	— Թռչելու Չայնե՛ր	30
27.	— Առանց Անունի	31
28.	— Հոգարարութիւն	32
29.	— Յակուբի՛ր...	33
30.	— Ամայութիւն	34
31.	— Գիշերային	35
32.	— Յիշատակնե՛ր	36
33.	— Ամէն բան հովին	37
34.	— Քոյրութիւն	38
35.	— Մի՛րաս, մտցիր	39
36.	— Հարցական նշան	40
37.	— Լքում	41
38.	— Տաճանագին վրդրձ.	42
39.	— Սուտը	43
40.	— Ջիմարութիւն	44

ԳԵՂԱՄ ՏԷՐ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ԳԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0012449

1m.

A ⁱⁱ
13720

Р. П. П. П.	966
9/1/13	9-1-13